

Sprawozdanie z działalności Instytutu Historii PAN w 2018 r.

W Instytucie Historii PAN prowadzone były w 2018 r. dwa główne kierunki badań:

I. Prace naukowo-dokumentacyjne

II. Prace naukowo-badawcze

Zadanie I obejmuje następujące obszary badawcze, w skład których wchodziły tematy szczególne:

Obszar 1. Biografistyka

Obszar 2. Prace bibliograficzne

Obszar 3. Studia nad geografią historyczną z elementami źródłoznawstwa

Zadanie II obejmuje następujące obszary badawcze, w skład których wchodziły tematy szczególne:

Obszar 1. Studia źródłoznawcze i edytorskie – średniowiecze i epoka nowożytna

Obszar 2. Studia mediewistyczne

Obszar 3. Studia nowożytne

Obszar 4. Studia nad historią idei XIX–XX w.

Obszar 5. Studia nad historią Europy Wschodniej XIX–XX w.

Obszar 6. Studia nad historią społeczną XIX–XX w.

Obszar 7. Studia nad dziejami dyplomacji i systemów totalitarnych XX w.

Obszar 8. Studia nad historią Polski w II połowie XX w.

Obszar 9. Studia nad dziejami Pomorza

W roku 2018 realizowaliśmy badania korzystając ze środków pochodzących z różnych strumieni finansowania. Obok dotacji bazowej MNiSW, służącej utrzymaniu potencjału badawczego, badania finansowane były też ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. W ramach modułu badawczego uwzględniającego projekty o fundamentalnym znaczeniu dla dziedzictwa i kultury narodowej realizowaliśmy 15 tematów. Moduł upowszechniający wyniki polskich badań humanistycznych daje nam możliwość tłumaczenia

i upowszechniania na rynkach zagranicznych prac wcześniej opublikowanych w języku polskim (**21** projektów).

Kolejnym źródłem finansowania indywidualnych i zbiorowych projektów badawczych są środki przyznawane 2 razy w roku w procedurze konkursowej przez Narodowe Centrum Nauki. W roku 2018 realizowane były **32** projekty.

Cały dorobek badawczy IH PAN za miniony rok w ujęciu liczbowym przedstawia się następująco: opublikowano prawie 600 pozycji, w tym **61** wydawnictw książkowych (**31** – autorskich i współautorskich, **12** – „warsztatowych”, **15** – redagowanych i współredagowanych oraz **3** – popularno-naukowe).

Coraz powszechniejsze jest prezentowanie dorobku naukowego w postaci publikacji internetowych.

I

Wybrane wyniki działalności naukowej

Prace zespołów zajmujących się pracami o charakterze warsztatowym i naukowo-dokumentacyjnym w 2018 r finansowane były ze środków statutowych oraz ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki.

W ramach finansowania w ramach Narodowego Programy Rozwoju Humanistyki realizujemy od kilku lat następujące projekty

- „Słownik historyczno-geograficzny ziem polskich w średniowieczu – nowe obszary i kontynuacja”. W stopniu zaawansowanym opracowane zostały hasła do Słownika poznańskiego i krakowskiego.
- „Atlas historyczny Polski XVI wieku – dopełnienie serii”. Dobiegają końca prace nad tomem wielkopolskim serii. Przygotowywane są nowe tomy: podlaski, kujawski i pruski.

Z dotacji bazowej realizowaliśmy następujące prace:

- *Polski Słownik Biograficzny* – w 2018 roku wydano drukiem zeszyt 213 i 214. Zeszyt 215 jest w fazie przygotowania do składu. Kontynuowane są prace nad digitalizacją PSB.

W październiku 2018 r. złożony został wniosek w ramach konkursu NPRH na projekt pt. „Badania naukowe w dziedzinie biografistyki historycznej i opracowanie ok. 1300 artykułów biograficznych do publikacji w PSB”, który czeka na rozstrzygnięcie.

- *Bibliografia historii Polski XIX i XX w.* – zespół kontynuował prace nad przygotowaniem kolejnych woluminów Bibliografii historii Polski XIX i XX w, w tym kompletowano kartoteki do T. II) wol. 4: Czasopisma, jednodniówki, kalendarze. Emigracja i Polonia. Na przygotowanie tego Woluminu otrzymaliśmy z końcem roku 2018 finansowanie w ramach NPRH.
- *Bibliografia historii polskiej* – w 2018 r. opracowano bibliografię historii polskiej za 2016 r. Kontynuowana jest współpraca z redakcją Bibliografii Historii Śląska.

W wiosennej edycji konkursu w ramach NPRH złożony został wniosek na projekt pt. „Dokumentacja dorobku historiografii w zakresie historii Polski – baza danych”, który z końcem roku uzyskał finansowanie.

Badania z zakresu źródłoznawstwa i edytorstwa (średniowiecze i epoka nowożytna) realizowane są przez Zakład Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa pod kierunkiem prof. dr hab. Andrzeja Rachuby. Zakończone zostały prace nad projektem finansowanym z NPRH: *Monumenta Vaticana res gestas Polonicas Illustrantia – edycja źródeł proveniencji papieskiej do dziejów Polski w późnym średniowieczu (od 1394)* pod kier. M. Kowalskiego. Dobiegają koń-

ca prace nad grantem *Instrukcje ambasadorów rosyjskich w Rzeczypospolitej 1772–1793* pod kier. A. Danilczyka. Z końcem 2018 r. udało się pozyskać kolejny grant w ramach finansowania z NPRH pt. „Urzędnicy Wielkiego księstwa Litewskiego. Spisy: Ziemia nowogródzka i województwo nowogródzkie XV–XVIII wiek” pod kierunkiem dr hab. prof. IH PAN H. Lulewicza.

Prace badawcze pracowników zakładu zaowocowały m.in. wydaniem następujących książek: *Instrukcje, wytyczne, pisma Departamentu IV Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z lat 1962–1989. Wybór dokumentów*, współred. A. Jusupović, A. Dziurok, M. Kasprzycki, Ł. Marek, F. Musiał; *Metryka Litewska. Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Województwo połockie 1667 i 1690 r.*, red. A. Rachuba.

Badania mediewistyczne realizowane są przez Zakład Studiów Średniowiecznych pod kierunkiem prof. dr hab. Haliny Manikowskiej. Prowadzone badania były kontynuacją prowadzonych w ostatnich latach. Badania indywidualne dotyczą zarówno wczesnego, jak i późnego średniowiecza.

Zakończono dwa duże i ważne dla rozwoju historiografii projekty badawcze: finansowany z NPRH „Przeszłość w kulturze średniowiecznej Polski” oraz realizowany w ramach NCN „Korespondencja Jana Kapistrana z Polakami w latach 1451–1456: studia i edycja źródłowa. Każdy z tych projektów zakończył się wydaniem dwutomowej publikacji, w drugim przypadku w języku angielskim i łacińskim.

W roku 2018 ukazały się następujące pozycje: J. Banaszkiewicz, *W stronę rytuałów i Galla Anonim*; A. Grabowski, *The Construction of Ottonian Kingship. Narratives and Myth in Tenth-Century German*; R. Kasperski, *Reges et gentes. Studia nad dyskursem legitymizującym władzę nad wspólnotami wyobrażonymi oraz strategiami ich konstruowania we wczesnym średniowieczu (VI–VII w.)*; *Corpus epistolarum Ioannis de Capistrano./ The Correspondence of John of Capistrano. Ed. Gabriel Klaniczay, Laetitia Pellegrini, Philippus Sedda, Ludovicus Viallet. T. 1: Epistolae annis MCDLI–MCDLVI scriptae quae ad res gestas Poloniae et Silesiae spectant./ Vol. 1: Letters Related to the History of Poland and Silesia (1451–1456)*, współwyd. H. Manikowska, P. Kras, M. Starzyński, A. Zajchowska-Bołtromiuk; *Przeszłość w kulturze średniowiecznej Polski. [T.]*, współred. J. Banaszkiewicz, A. Dabrówka, P. Węcowski; *Przeszłość w kulturze średniowiecznej Polski. [T.] 2*, red. H. Manikowska.

Ponadto historiografia średniowieczna wzbogaciła się o takie pozycje jak: J. Laberschek, *Dzieje średniowiecznego Lelowa*; T. Jurek, *Biskupstwo poznańskie w wiekach średnich*.

Badania dziejów nowożytnych prowadzone są pod kierunkiem prof. dr hab. Wojciecha Kriegseisena. Prace badawcze Zakładu koncentrują się wokół dziejów kultury politycznej Rzeczypospolitej szlacheckiej XVII i XVIII w. oraz historii społecznej. W roku 2018 ukazały

się m.in. M. Cieśla, *Kupcy arendarze i rzemieślnicy. Różnorodność zawodowa Żydów w Wielkim Księstwie Litewskim w XVII i XVIII*; T. Wiślicz-Iwańczyk, *Love in the Fields. Relationships and marriage in rural Poland in the early modern age: social imagery and personal experience*; *Entretiens du roi Stanislas-Auguste avec Otto Magnus von Stackelberg*, współprac. D. Dukwicz, E. Zielińska; *Katalog testamentów poznańskich z drugiej połowy XVI i z XVII wieku.*, oprac. A. Karpiński; *Między obowiązkami, przywilejami a prawem Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku. Społeczeństwo w obronie państwa polsko-litewskiego*, współred. A. Kalinowska, A. Perłakowski, D. Rolnik, F. Wolański; *Społeczeństwo a elit*, współred. A. Karpiński, I. Dacka-Górzyńska.

Zakład Historii Idei i Dziejów Inteligencji pod kierunkiem prof. dr hab. Macieja Janowskiego prowadzi studia nad historią idei XIX–XX w. Prace przebiegały wielotorowo. Z jednej strony trwały badania zapoczątkowane przez prof. W. Śliwowską nad zesłańcami syberyjskimi. Z drugiej strony rozwijają się badania nad historią intelektualną XIX i XX w. Większość pracowników Zakładu była zaangażowana w realizację grantu NCN „Historia pojęć społeczno-politycznych w Polsce” oraz w prace zakończonego grantu w ramach NPRH: „Pierwsza wojna światowa”. Realizowane są także projekty indywidualne.

Prace badawcze przyniosły w 2018 r. m.in. następujące publikacje: M. Górny, *Kreślarze ojczyzn. Geografowie i granice międzywojennej Europy*; M. Górny, W. Borodziej, P.T. Kwiatkowski, *11.11.1918. Niepodległość i pamięć w Europie Środkowej*; M. Górny, W. Borodziej, *Der vergessene Weltkrieg Europas Osten 1912–1923 Bd. 1: Imperien 1912–1916, Bd. 2: Nationen 1917–1923*; M. Górny, W. Borodziej, *Nasza wojna. T. 2: Narody 1917–1923*; M. Janowski, M. Baar, M. Falina, L.L. Gabrijelcic, M. Kopecek, B. Trncseny, *A History of Modern Political Thought in East Central Europe. Vol. 2: Negotiating Modernity in the 'Short Twentieth Century' and Beyond. Part 1: 1918–1968, part 2: 1968–2018*; *Pisma Emanuela Ringelbluma z getta. Oprac....* Warszawa 2018 Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma, oprac. J. Nalewajko-Kulikow; *Pickhan Gertrud: Pod prąd. Powszechny Żydowski Związek Robotniczy Bund w Polsce w latach 1918–1939*, red. J. Nalewajko-Kulikow.

Studia nad historią Europy Wschodniej XIX–XX w. prowadziła Pracownia Historii Europy Wschodniej i Studiów nad Imperiami XIX i XX wieku pod kierunkiem prof. dr hab. Andrzeja Nowaka. Poza tematami indywidualnymi większość pracowników pracowni kontynuowała prace w ramach projektu „I wojna światowa za ziemiach polskich” finansowanego z NPRH, który zakończył się w połowie 2018 r. przynosząc nowe publikacje.

Jako efekt prac badawczych ukazały się między innymi: A. Nowak, *Metamorfozy rosyjskiego imperium 1721–1921. Geopolityka, ody i narody*; A. Nowak, M. Deszczyńska, *Kościół na straży polskiej niepodległości*; *Pisma Chaskiela Wilczyńskiego*, współprac. T. Epsztein, E. Bergman; *Szklennik Aleksander: „Wspomnienia o wydarzeniach w Wilnie i w kraju”*.

Dziennik. Cz. 1, oprac. J. Gierowska-Kałuża; *Perspektywy przegranych i zwycięzców Wielkiej Wojny: zbiorowe tożsamości i indywidualne doświadczenia w Europie Środkowo-Wschodniej (1914–1921)*, red. A. Nowak;

W roku 2018 ważną część aktywności naukowej pracowników było podtrzymanie rytmicznej edycji i poziomu naukowego przy jednoczesnym zwiększeniu częstotliwości „Studiów z dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”.

Studia nad historią społeczną XIX–XX w. prowadzone są przez zakład kierowany przez prof. dr hab. Włodzimierza Mędrzeckiego. W roku 2018 aktywność pracowników i doktorantów koncentrowała się na trzech polach. Pierwszym była realizacja projektu NPRH „I wojna światowa za ziemiach polskich”. Prace zostały zakończone a wyniki opublikowane jako tomy 11–21 „Metamorfoz Społecznych”. Drugim jest realizacja indywidualnych zadań badawczych prowadzonych w ramach wieloletniego planu badań naukowych. Trzecim polem aktywności jest kształcenie młodej kadry naukowej. Niezmiennie pracuje seminarium doktoranckie z zakresu historii społecznej i antropologii historycznej XIX i XX w.

Opublikowano m.in.: O. Linkiewicz, *Lokalność i nacjonalizm. Społeczności wiejskie w Galicji Wschodniej w dwudziestoleciu międzywojennym*; W. Mędrzecki, *Kresowy kalejdoskop. Wędrówki przez Ziemie Wschodnie Drugiej Rzeczypospolitej 1918–1939*; *Studia nad historią społeczną ziem polskich 1914–1918*, red. W. Mędrzecki, *The First World War on Polish Lands. Expectations – Experiences – Consequences*, red. W. Mędrzecki; *Studia i materiały do dziejów społecznych Polski 1914–1918*, red. K. Sierakowska.

Pracownia kierowana przez prof. dr hab. Marka Kornatę prowadziła badania nad dziejami dyplomacji i systemów totalitarnych XX w. Prace przebiegały pod znakiem kontynuacji rozpoczętych wcześniej badań. Prowadzone są badania między innymi nad edycją dokumentów do stosunków polsko-sowieckich w ramach projektu finansowanego przez Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia.

W ramach prac zespołowych kolejny już rok realizowany jest projekt uzyskany ze środków NPRH pt. „Protokoły Rady Ministrów RP w latach 1918–1923”

Prace badawcze zaowocowały następującymi publikacjami: J. Borejsza, *Ostaniec, czyli ostatni świadek*; T. Kondracki, *Stefan Adam Zamoyski (1904–1976). Ziemianin, żołnierz, działacz emigracyjny*; *Doświadczenie dwóch totalitaryzmów. Interpretacje*, współred. M. Kornat, P. Kaczorowski, J. Lubecka, P. Madajczyk.

Studia nad historią Polski w II połowie XX w. prowadzą pracownicy Zakładu nad Dziejami Polski po 1945 r. pod kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Eislera.

W 2018 r. pracownicy zakładu przygotowali do druku i opublikowali 16 numer rocznika „Polska 1944/45–1989. Studia i materiały” i zaczęli prace nad kolejnym.

Aktywność badawcza zaowocowała ukazaniem się następujących pozycji: J. Eisler, *Czterdzieści pięć lat, które wstrząsnęły Polską. Historia polityczna 1944–1989*; D. Jarosz, *Rzeczy, ludzie, zjawiska. Studia z historii społecznej stalinizmu w Polsce*; *Nie tylko Fiat. Z dziejów stosunków polsko-włoskich 1945–1989*, współred. D. Jarosz, M. Pasztor; H. Wilk, *Między pragmatyzmem a oczekiwaniami. Władza, społeczeństwo i samochody w Polsce 1945–1970*; T. Wolsza, *Ze sportem za pan brat, ze sportem na bakier. Pasje sportowe elit politycznych w dwudziestoleciu międzywojennym i w pierwszych latach Polski Ludowej*; *Józef Piłsudski: Under The Banners of White Eagle and Pahonia. On the Centenary of Polish Independence*, współred. T. Wolsza, W. Suleja.

Studia nad dziejami Pomorza realizowane są w dwóch pracowniach Zakładu Dziejów Pomorza: Pracowni Historii Pomorza i Krajów Bałtyckich kierowanej przez dr hab. prof. IH PAN Przemysław Olstowski oraz Pracowni Historii Gdańska i Dziejów Morskich Polski kierowanej przez prof. dr hab. Edmunda Kizika.

Najważniejszym osiągnięciem Pracowni Historii Pomorza i Krajów Bałtyckich w 2018 r. było opublikowanie części drugiej tomu V *Historii Pomorza – Województwo pomorskie i Wolne Miasto Gdańsk. Polityka i kultura*.

Realizowane były prace typu słownikowego i dokumentacyjnego a także prace o charakterze monograficznym.

Ukazały się też: J. Jeziorski, *Proskrypcja i banicja w miastach pruskich późnego średniowiecza*; T. Krzemiński, *Codziennosc mniejszych miast Pomorza Nadwiślańskiego końca XIX i pierwszych dziesięcioleci XX wieku. Zmiany warunków materialnych i przeobrażenia obyczajowości*; *Bitwa pod Mątami 1666: Historia i pamięć*, red. T. Łaskiewicz, *W kręgu dwóch kultur. Społeczeństwo polskich ziem zachodnich w XIX i XX stuleciu*, red. T. Krzemiński, S. Wierchosławski, A. Niewęglowska.

Do podstawowych zadań Pracowni Historii Gdańska i Dziejów Morskich Polski należą prace związane ze studiami nad dziejami Gdańska na tle historii regionu nadbałtyckiego oraz dziejami Polski nad morzem. Zakończono w 2018 r. prace nad realizacją projektu finansowanego z NCN „Dom gdański i jego mieszkańcy od późnego średniowiecza do połowy XIX w.” W ramach tego projektu przygotowano syntezę pod redakcją E. Kizika, która ukaże w 2019 r.

Pracownicy w dalszym ciągu pracują długoletnim przedsięwzięciem badawczym pt. *Historia Gdańska t. 6 (cz.1 1945–1970 oraz cz.2. 1970–1990)* a także nad projektami: *Dzieje wyznaniowe w Prusach Królewskich/Prusach Królewskich XVI–XX w. (do 1920 r)* oraz *Ochrona dziedzictwa historycznego: historiografia i muzealnictwo w Prusach Zachodnich/Pomorzu*.

Pracownicy prowadzą także indywidualne badania. Efektem są publikacje: *Księgi małoletnich Głównego Miasta Gdańska z XV wieku*, oprac. M. Grulkowski; *Najstarsze księgi*

kamlarskie Głównego Miasta Gdańska z XIV–XV wieku; oprac. M. Grulkowski; Gdańsk protestancki w epoce nowożytnej. W 500-lecie wystąpienia Marcina Lutra. T. 1: Eseje, red. E. Kizik, S. Kościelak; J. Dargacz, Gdańszczanin na plaży. Gdańskie kąpieliska morskie do 1939 roku.

Do najbardziej znaczących badawczych i edytorskich osiągnięć roku 2018 należy zaliczyć przede wszystkim:

- Jacek Banaszkiewicz, *W stronę rytuałów i Galla Anonima*
- Maciej Górny, *Kreślarze ojczyzn. Geografowie i granice międzywojennej Europy*
- Antoni Grabowski, *The Construction of Ottonian Kingship. Narratives and Myth in Tenth-Century Germany*
- Maciej Janowski (Współautor), *A History of Modern Political Thought in East Central Europe. Vol. 2: Negotiating Modernity in the 'Short Twentieth Century' and Beyond. Part 1: 1918–1968, part 2: 1968–2018*
- Olga Linkiewicz, *Lokalność i nacjonalizm. Społeczności wiejskie w Galicji Wschodniej w dwudziestoleciu międzywojennym*
- Włodzimierz Mędrzecki, *Kresowy kalejdoskop. Wędrowki przez Ziemie Wschodnie Drugiej Rzeczypospolitej 1918–1939*

A także:

- Andrzej Kamieński (Współwyd), *Akta sejmikowe województw poznańskiego i kaliskiego. Lata 1668–1675.*
- Andrzej Karpiński (Oprac), *Katalog testamentów poznańskich z drugiej połowy XVI i z XVII wieku.*
- Halina Manikowska, Paweł Kras (Współwyd), *Corpus epistolarum Ioannis de Capistrano./ The Correspondence of John of Capistrano. Ed. Gabriel Klaniczay, Laetitia Pellegrini, Philippus Sedda, Ludovicus Viallet. T. 1: Epistolae annis MCDLI–MCDLVI scriptae quae ad res gestas Poloniae et Silesiae spectant./ Vol. 1: Letters Related to the History of Poland and Silesia (1451–1456).*

II

Tytuły i stopnie naukowe pracowników IH PAN **uzyskane w 2018 r.**

Habilitacje – główne osiągnięcie

- Paweł Jeziorski – *Proskrypcja i banicja w miastach pruskich późnego średniowiecza*
- Adrian Jusupović – *Polska i Ruś od X do XIII w., w świetle badań źródłowych*
- Tomasz Krzemiński – *Codziennosc mniejszych miast Pomorza Nadwiślańskiego końca XIX i pierwszych dziesięcioleci XX wieku. Zmiany warunków materialnych i przeobrażenia obyczajowości*
- Grzegorz Krzywiec – *Polska bez Żydów. Studia z dziejów idei, wyobrażeń i praktyk antysemickich na ziemiach polskich na początku XX wieku (1905–1914)*
- Mateusz Rodak – *Pospolitalcy, cuwaksi, powrotowcy. Osadzeni w Więzieniu Karnym Warszawa-Mokotów (1918–1939)*
- Hubert Wilk – *Między pragmatyzmem a oczekiwaniami. Społeczeństwo, władza i samochody w Polsce 1945–1970*
- Elżbieta Orman – *Losy i postawy inteligencji polskiej pochodzenia żydowskiego w XX wieku, na przykładzie rodziny Wereszyckich-Vorzimmerów*

Doktoraty

- Marta Kuc-Czerep – *Niemieckojęzyczni mieszkańcy osiemnastowiecznej Warszawy.*
- Elżbieta Nowosielska – *Melancholia, szaleństwo i inne tzw. choroby głowy w Rzeczypospolitej w XVII i XVIII w.*
- Tomasz Panecki – *Koncepcja opracowania struktury bazy danych historycznych obiektów topograficznych*

Wykaz doktoratów uzyskanych w 2018 r. w ramach studiów doktoranckich pod kierunkiem promotora z IH PAN:

- Magdalena Wnuk – *Procesy adaptacji emigrantów polskich w Austrii, Szwecji i Włoszech od lat 80. XX w. do współczesności na podstawie osobistych relacji*
- Michał Przeperski – *Mieczysław F. Rakowski. Zarys biografii politycznej*
- Anna Horeczy – *Recepcja włoskiej kultury intelektualnej w krakowskim środowisku uniwersyteckim od połowy XIV wieku do połowy XV wieku*
- Agata Gołąb – *Obraz dziejów Pruszkowa w XX wieku w relacjach mieszkańców – społeczne konstruowanie przeszłości miasta*
- Rafał Radziwonka – *Warszawa i jej mieszkańcy w okresie Wielkiej Wojny Północnej (1700–1721)*

- Rafał Rutkowski – Kronika Mnicha Teodoryka "O starożytności norweskich królów" (koniec XII w.). Prowincjonalna tradycja historyczna wprowadzona w nurt dziejów powszechnych.
- Ewa Wiatr – Ku Zagładzie. Życie codzienne w getcie łódzkim
- Tomasz Flasiński – Spór o miejsce Bengalu w zdekolonizowanych Indiach na tle głównych determinantów polityki prowincji w latach 1945–1947 (promotor spoza IH PAN)

III

Projekty badawcze realizowane w 2018 r.

1. W ramach dotacji bazowej w poszczególnych zakładach i pracowniach

Zakład Polskiego Słownika Biograficznego

– Projekt realizowany przez pracowników zakładu pt. „Wydawanie kolejnych zeszytów Polskiego Słownika Biograficznego, finansowany z dotacji bazowej

Pracownia Bibliografii Bieżącej

– Projekt realizowany przez pracowników pracowni pt. „Bieżąca bibliografia historii polskiej” finansowany z dotacji bazowej.

Pracownia Bibliografii Retrospektywnej XIX i XX w.

– Gromadzenie materiałów dotyczących sprawozdań z czynności polskich instytucji polskich działających w l. 1865–1918 na terenie trzech zaborów oraz instytucji emigracyjnych i polonijnych działających na terenie innych krajów europejskich, a także Azji i obu Ameryk – mgr Anna Cholewa-Adamczyk, mgr Marlena Kapica-Jeziarska, mgr Elżbieta Nowosielska, mgr Katarzyna Sulej, mgr Klaudia Wakułowska-Kapcia.

Zakład Badań Źródłoznawczych i Edytorstwa

- Metryka Litewska. Rejestry podymnego Wlk. Ks. Lit. – prof. Andrzej Rachuba, dr hab. prof. IH PAN Henryk Lulewicz
- Urzędnicy Wielkiego Księstwa Litewskiego. Ziemia i woj. połockie, Ziemia i województwo brzeskie – prof. Andrzej Rachuba, dr hab. prof. IH PAN Henryk Lulewicz
- Obieg pieniężny w Wielkim Księstwie Litewskim XIV–XV w. – dr Jacek Adamczyk
- Matthias Hildebrandi de Legnicz Quaestiones theologicae – prof. Krzysztof Bracha
- Rosja wobec Rzeczypospolitej w okresie konfederacji targowickiej – dr Adam Danilczyk
- Kronika halicko-wołyńska w kolekcji historycznej – dr Adrian Jusupović
- Geneza stronnictwa dworskiego na Litwie – dr Monika Jusupović
- Dzieje średniowiecznej kapituły katedralnej krakowskiej – dr hab. prof. IH PAN Marek Kowalski
- Constitutum Constantini – studiów źródłoznawcze – dr Przemysław Nowak
- Delimitacje polsko-litewskie w latach 1492–1565/1566. – dr Dominik Szulc
- Edycja „Entretiens” Stanisława Augusta z Ottonem Stackelbergiem z lat 1776–1779 – dr Ewa Zielińska

Zakład Studiów Średniowiecznych

- Kultura polityczna monarchii piastowskiej we wcześniejszym średniowieczu – dr hab. prof. IH PAN Zbigniew Dalewski
- Król Konrad I – dr Antoni Grabowski
- Słowiańscy królowie, plemiona i Karolingowie. Powstanie struktur władzy zwierzchniej u Słowian połabskich – dr Robert Kasperski
- Ruch husycki w Czechach i jego oddziaływanie na ziemie polskie – dr hab. prof. IH PAN Paweł Kras
- Życie religijne w średniowiecznym mieście. – prof. Halina Manikowska
- Stereotypy narodowe w polskiej historiografii – prof. Roman Michałowski
- Tożsamość komunalna i kultura polityczna polskich miast średniowiecznych – dr Piotr Okniński
- Żydzi w średniowieczu: historia rabinatu poznańskiego – prof. Hanna Zaremska

Zakład Słownika Historyczno-Geograficznego Ziem Polskich w Średniowieczu

- Uniwersytet Krakowski w średniowieczu organizacja, finanse i ludzie – dr Waldemar Bukowski
- Duchowieństwo unickie od końca XVI do końca XVIII w. – dr Andrzej Buczyło
- Późnośredniowieczny Poznań, środowiska kleru diecezji poznańskiej – dr Paweł Dembiński
- Włódkowie herbu Doliwa w XV–XVII w. – dr Tomasz Jaszczołt
- Dokumenty księcia Witolda dla odbiorców z terenu Podlasia – dr Tomasz Jaszczołt
- Późnośredniowieczne źródła śląskie i wielkopolskie – prof. Tomasz Jurek
- Zapiski Wincentego z Marcinkowa administratora archidiecezji gnieźnieńskiej – mgr Adam Kozak
- Krajobraz naturalny i osadnictwo Krakowa w średniowieczu – dr Jacek Laberschek
- Księżna Anna Radziwiłłówna i jej regencja na Mazowszu 1503–1518 – mgr Marta Piber-Zbieranowska
- Rękopis H41 – odzyskane fragmenty średniowiecznej księgi ze zbiorów Archiwum Diecezjalnego w Płocku – dr Anna Sala, mgr Marta Piber-Zbieranowska
- Rycerstwo małopolskie w średniowieczu – dr Franciszek Sikora
- Kartoteka konfederatów z r. 1439 – dr Franciszek Sikora
- Finanse miast polskich w XIV_XV w. – dr Michał Schmidt
- Osadnictwo i własność ziemiska na Rusi Czerwonej XIV–XVI w. – mgr Janusz Szyszka
- Genealogia rodziny Wierzyńków – mgr Patrycja Wiencierz
- Projekt realizowany przez pracowników zakładu pt. „Słownik historyczno-geograficzny ziem polskich w średniowieczu – nowe obszary i kontynuacja.” – współfinansowany z dotacji bazowej

Zakład Studiów Nowożytnych

- Rzeczpospolita za Augusta III i Stanisława Augusta – dr hab. Richard Butterwick-Pawlikowski
- Żydzi w Wielkim Księstwie Litewskim w XVII i XVIII w. – dr Maria Cieśla
- Żydzi w Słucku – dr Maria Cieśla
- Rzeczpospolita w świetle relacji rosyjsko-pruskich 1768–1772 r. – dr Dorota Dukwicz
- Miejsce Rzeczypospolitej w prasie angielskiej w XVII w. – dr Anna Kalinowska
- Prestiż w środowisku mieszczańskim w dużych miastach Rzeczypospolitej w epoce wczesnonowożytnej – prof. Andrzej Karpiński
- Komunikacja transgraniczna i wzajemne stosunki elit na pograniczu Imperium Osmańskiego i Rzeczypospolitej w I poł XVII w. – prof. Dariusz Kołodziejczyk
- Prowidencjonalizm w polskiej kulturze religijnej epoki nowożytnej – prof. Wojciech Kriegseisen
- Prestiż jako czynnik w życiu politycznym i społecznym elity władzy za panowania pierwszych królów elekcyjnych – prof. Edward Opaliński
- Uwarunkowania karier politycznych i kościelnych biskupów – senatorów z terenu Wielkiego Księstwa Litewskiego w okresie późnorennesansowym na tle analogicznych procesów przebiegających w Koronie – dr Wioletta Pawlikowska-Butterwick
- Mobilność społeczna na wsi polskiej XVII–XVIII w. – dr hab. prof. IH PAN Tomasz Wiślicz-Iwańczyk

Zakład Atlasu Historycznego

- Projekt realizowany przez pracowników zakładu pt. „Atlas historyczny Polski XVI wieku – dopełnienie serii – współfinansowany z dotacji bazowej

Zakład Historii Społecznej XIX i XX w.

- Małżeństwo w Polsce w XX w. Przemiany porządku płci – dr Natalia Jarska
- Etnopolityka”. Studia nad etnosem i rasą w Polsce, polityka i międzynarodowy obieg wiedzy 1918–1958 – dr Olga Linkiewicz
- Historia społeczna i kultura materialna Wilna w okresie międzywojennym – prof. Włodzimierz Mędrzecki
- Inteligencja polska w okresie międzywojennym – prof. Włodzimierz Mędrzecki
- Funkcjonowanie małomiasteczkowego środowiska przestępców (zespoły Sądu Pokoju i Sądu Grodzkiego w Otwocku) – dr Mateusz Rodak
- Higiena, cielesność w XX w – dr Katarzyna Sierakowska

Zakład Historii Idei i Dziejów Inteligencji w XIX i XX w.

- Zesłańcy polscy po powstaniu styczniowym – mgr Anna Brus

- Porządek płci w nauce polskiej 1890–1952 – dr Iwona Dadej
- Historia historiografii w Europie Środkowo-Wschodniej w XX w. – dr hab. prof. IH PAN Maciej Górny
- Rytuały niepodległości w Europie Środkowo-Wschodniej po 1918 r. – dr hab. prof. IH PAN Maciej Górny
- Historia polskiej, czeskiej i węgierskiej myśli historycznej na przełomie XIX i XX w. – prof. Maciej Janowski
- Sprawa polska w XIX wieku w Europie – dr hab. Adam Kożuchowski
- Zakon Krzyżacki w historiografii polskiej – dr hab. Adam Kożuchowski
- Społeczna i kulturowa historia faszyzmu w Polsce – dr Grzegorz Krzywiec
- Kartoteka polskich zesłańców postyczniowych na Syberii – dr Mariusz Kulik
- Adam Skałkowski 1877–1951. Biografia – dr hab. prof. IH PAN Dariusz Łukasiewicz
- Rodziny luterańskie w Królestwie Polskim w XIX w. – dr Aleksander Łupienko
- Miejska przestrzeń publiczna w „długim” XIX w. – dr Aleksander Łupienko
- Inteligencja warszawska drugiej połowy XIX w. – dr hab. prof. IH PAN Magdalena Micińska
- „Hajnt” 1918–1939 – dr hab. prof. IH PAN Joanna Nalewajko-Kulikov
- Jak powstaje Państwo Polskie? Hipoteza najazdu (podboju) w polskiej myśli historycznej XIX i XX wieku – prof. Andrzej Wierzbicki
- Stefan Kieniewicz (1907–1992) jako historyk powstań narodowych – dr Marcin Wolniewicz

Pracownia Historii Pomorza i Krajów Bałtyckich

- Historia Pomorza, t. V, (1918–1939). Województwo pomorskie i Wolne Miasto Gdańsk, cz. 2: Polityka i kultura – praca zespołowa: dr Tomasz Krzemiński, dr hab. Tomasz Łaszkiewicz, dr hab. prof. IH PAN Przemysław Olstowski
- Urzędy domenalne i domenalno-rentowe w Prusach zachodnich w latach 1772–1872 – dr Janusz Dargacz
- Lustracja województwa kaliskiego 1789 – prof. dr hab. Jerzy Dygdała
- Edycja źródłowa listów sekretarzy króla Stanisława Leszczyńskiego (1706–1709) – prof. Jerzy Dygdała
- Słownik historyczno-geograficzny Inflant Polskich do 1772 r. – dr Paweł Jeziorski
- Mitawa od drugiej połowy XVI do końca XVIII w. Struktura społeczna. Rola w życiu politycznym i gospodarczym Kurlandii – dr Paweł Jeziorski
- Rozwój własności ziemskiej w tzw. Inflantach Polskich od schyłku średniowiecza do końca XVIII w – dr Paweł Jeziorski
- Johan von Hoverbeck (1606–1682) – dr hab. prof. IH PAN Andrzej Kamieński

- Bibliografia Historii Kujaw za rok 2016 – dr hab. Tomasz Łaszkiewicz, dr Tomasz Krzemiński
- Edycje źródłowe korespondencji i pamiętników ziemiańskich Pomorza i Kujaw w XX w. – dr hab. Tomasz Łaszkiewicz
- Starostowie na Pomorzu w latach II Rzeczypospolitej (1920–1939) – dr hab. prof. IH PAN Przemysław Olstowski
- Rok 1920 na Pomorzu w świetle dokumentów polskich władz cywilnych i wojskowych oraz ówczesnej prasy i memuarystyki – dr hab. prof. IH PAN Przemysław Olstowski, dr Tomasz Krzemiński, dr Tomasz Łaszkiewicz

Pracownia Historii Gdańska i Dziejów Morskich

- synteza: Historia Gdańska 1945–1990 t. 1 1945–1970 – prof. Edmund Kizik, dr Marcin Grulkowski, dr Zofia Maciakowska, dr Ewa Szymańska
- Święto władzy. Ceremonie publiczne w wielkich miastach Prus Królewskich w XVI–XVIII w. Studium z dziejów kształtowania się nowożytnej kultury ceremonialnej – prof. Edmund Kizik,
- Kształtowanie się społeczeństwa Gdańska 1945–1960 – dr Sylwia Bykowska-Witowska
- Najstarsze odkrycia archeologiczne w Gdańsku – dr Marcin Grulkowski
- Listy Lubeki w Archiwum Miasta Gdańska w późnym średniowieczu – dr Grulkowski
- Finanse Głównego miasta Gdańska na tle innych wielkich miast pruskich w XIV–XVI w. – dr Grulkowski
- Zmiany w przestrzeni Starego Przedmieścia w Gdańsku od późnego średniowiecza do pocz. XX w. – dr Zofia Maciakowska
- Między nauką i polityką. Gdański okres działalności Ericha Keysera (1893–1968) – dr Ewa Szymańska

Pracownia Dziejów Dyplomacji i Systemów Totalitarnych

- Edmund Libański: socjalista, konstruktor, popularyzator techniki – dr hab. prof. IH PAN Agnieszka Cieślik
- Korespondenci zagraniczni prasy polskiej – dr hab. prof. IH PAN Agnieszka Cieślik
- Polska-Francja 1917–1921. Droga do sojuszu. – dr hab. prof. IH PAN Małgorzata Gmurczyk-Wrońska
- Frank Savery (1883–1965) – dr Magdalena Hułas
- Polityka personalna w ludowym Wojsku Polskim w latach 1945–1950 – dr hab. prof. IH PAN Tadeusz Kondracki
- Ścigacze Polskiej Marynarki Wojennej i ich załogi na wodach brytyjskich w latach 1940–1945 – dr hab. prof. IH PAN Tadeusz Kondracki
- Józef Beck. Biografia polityczna – prof. dr hab. Marek Kornat, prof. dr hab. Mariusz Wołos

- Rozważania i plany rządów mocarstw cudzoziemskich podczas I wojny światowej – prof. dr hab. Marek Kornat
- Ruch prometejski w okresie II Rzeczypospolitej – dr Paweł Libera
- Stosunki polsko-kaukaskie w latach 1925–1930 – dr Paweł Libera
- Włodzimierz Bączkowski i prometeizm ofensywny. Czasopisma prometejskie w Polsce 1930–1939 – dr Paweł Libera
- Życie codzienne konspiratora-żołnierza Armii Krajowej 1939–1945 – prof. Marek Ney-Krwawicz
- Komuniści wobec zamachu majowego 1926 roku – prof. Mariusz Wołos
- Pierwsza niemiecka okupacja na ziemiach polskich 1914–1918 – prof. dr hab. Grzegorz Kucharczyk, dr Rafał Łyson

Zakład Badań nadziejami Polski po 1945

- Oblicza faszyzmu – prof. Jerzy Eisler
- Czterdzieści pięć lat, które wstrząsnęło Polską. Historia polityczna 1944–1989. Synteza – prof. Jerzy Eisler
- Kino historyczne w PRL – prof. Jerzy Eisler
- Zasadnicza służba wojskowa w PRL – prof. Dariusz Jarosz
- Polska i Czechosłowacja w latach 60. i 70. XX w. podobieństwa i różnice w rozwoju społeczno-politycznym – dr Bartosz Kaliski
- Biografia Władysława Bieńkowskiego – dr Bartłomiej Kapica
- Marek Nowakowski (1935–2014) – dr hab. prof. IH PAN Krzysztof Kosiński
- Konspiracja narodowa w okupowanej Warszawie i jej powojenne losy – dr hab. prof. IH PAN Krzysztof Kosiński
- Stefan Starzyński Sonderhaftling Trzeciej Rzeszy – prof. Tomasz Szarota
- Historia zdrowia i choroby na polskiej prowincji po 1945 r. – dr Ewelina Szpak
- Wyposażenie gospodarstw domowych. Wpisywanie ideologii w artefakty kultury materialnej w socjalistycznej Polsce (1970–1989) – dr Patryk Wasiak
- Kontakty polskiego przemysłu motoryzacyjnego z Fiatem w latach osiemdziesiątych – dr Hubert Wilk
- Sport i polityka – wzajemne relacje w XX w. – prof. Tadeusz Wolsza

Pracownia Historii Europy Wschodniej i Studiów nad Imperiami XIX i XX w.

- Możliwości logistyczno-transportowe ZSRR odnośnie deportacji lat 1940-41 – dr hab. prof. IH PAN Daniel Boćkowski
- Pracownicy dóbr ziemskich na ziemiach polskich w XIX i XX w. – dr hab. prof. IH PAN Tadeusz Epsztein
- Ziemianie polscy w XX w. Słownik biograficzny – dr hab. prof. IH PAN Tadeusz Epsztein

- Józef Piłsudski wobec problemu kształtowania się państwowości białoruskiej – dr hab. prof. IH PAN Joanna Gierowska-Kałuża
- Rewolucja 1905 r. w guberni grodzieńskiej. Oblicze ideowe i wymiar praktyczny – Aliaksandr Laneuski
- Propaganda polska podczas wojny polsko-sowieckiej 1919–1920 – dr hab. prof. IH PAN Aleksandra Leinwand
- Austria (Austro-Węgry) w polityce Stanów Zjednoczonych XIX i XX w. – dr hab. prof. IH PAN Hanna Marczeńska-Zagdańska
- Historia Polski w XIX i XX w: nowe koncepcje i konteksty interpretacyjne – prof. Andrzej Nowak

Pracownicy podlegli bezpośrednio Dyrektorowi IH PAN

- Faszystowskie historyczne i faszystowskie współczesne – prof. Jerzy Borejsza
- Złoty wiek Bolesława Chrobrego w kronice Galla Anonima – prof. Jacek Banaszkiewicz

Tematy realizowane w 2018 r. przez doktorantów w IH PAN

1. Pavel Ablamski – Polityka narodowościowa II Rzeczypospolitej w latach 1921–1939 (dr hab. prof. IH PAN Joanna Gierowska-Kałuża)
2. Aleksandra Bańkowska – Żydowskie instytucje opieki społecznej w Generalnym Gubernatorstwie i ich działalność w latach 1939–1943 (dr hab. prof. IH PAN Tadeusz Epsztein)
3. Konrad Adam Bielecki – Nauka w służbie kultury. Dzieje nowożytnego przyrodoznawstwa (dr hab. prof. IH PAN Adam Manikowski)
4. Agata Błoch – Pierwsza globalizacja w dobie Portugalskiego Imperium (XV–XVII) – budowanie globalnego „social network” w obrębie portugalskich kolonii (dr hab. prof. IH PAN Tomasz Wiślicz-Iwańczyk)
5. Arkadiusz Borek – System beneficjalny w archidiakonacie kaliskim w pierwszej połowie XVI w. (dr hab. prof. IH PAN Marek Słoń)
6. Rafał Brodacki – Biuro Odbudowy Stolicy. Organizacja, działalność i rola odegrana w odbudowie Warszawy (dr hab. prof. IH PAN Krzysztof Kosiński)
7. Milena Bykowska-Witowska – Działalność polskiego ośrodka wywiadowczego w Meppen na linii granicznej oddzielającej polską i sowiecką strefę okupacyjną Niemiec w latach 1946–1952 (prof. Tadeusz Wolsza)
8. Ewa Cuber-Strutyńska – Sytuacja socjalna, pozycja społeczna, warunki bytowe byłych więźniów nazistowskich obozów koncentracyjnych w latach 1945–1989 oraz odbiór społeczno-medialny w okresie tzw. Polski Ludowej (prof. dr hab. Dariusz Jarosz)
9. Aleksander Długolecki – Władza a prasa społeczno-kulturalna w PRL na przykładzie tygodnika "Kultura" 1963–1981.(dr hab. prof. IH PAN Krzysztof Kosiński)

10. Piotr Donefner – Aparat propagandowy PZPR jako programator, kontroler i nadzorca systemu medialnego PRL w latach 1971–1989. Kreacja rzeczywistości a jej społeczny odbiór. (prof. dr hab. Jerzy Eisler)
11. Łukasz Dryblak – Emigracyjny dialog polsko-rosyjski w latach 1939–1956 (prof. dr hab. Andrzej Nowak)
12. Bartłomiej Gajos – Pamięć Rewolucji Październikowej w ZSRR i Rosji 1917–2016 na przykładzie Moskwy i Tambowa. (prof. dr hab. Andrzej Nowak)
13. Michał Gochna – Pobór podatku łanowego w powiecie kaliskim u schyłku XVI w. Studium przypadku z dziejów skarbowości Rzeczypospolitej (dr hab. prof. IH PAN Marek Słoń)
14. Olga Gontarska – Kształtowanie się tożsamości narodowej na Ukrainie w latach 1991–2004 przez pryzmat życia kulturalnego kraju (kultura, pamięć i tożsamość w ukraińskim dyskursie intelektualnym). (prof. dr hab. Andrzej Nowak)
15. Marcin Gostkowski – Rozwój chrześcijańskich struktur wyznaniowych Hrabstwa Trypolisu (dr hab. prof. IH PAN Zbigniew Dalewski)
16. Szymon Górski – Problematyka nauczania religijnego w świetle wybranej kolekcji kazań Sermones quadragesimales przypisywanej Jakubowi ze Śremu, bernardyńskiemu kaznodziei urodzonemu na przełomie XV/XVI w (prof. Krzysztof Bracha)
17. Monika Harchut – Ukraiński Centralny Komitet w Generalnym Gubernatorstwie i postać Włodzimierza Kubijowicza. (prof. dr hab. Włodzimierz Mędrzecki)
18. Agnieszka Kajczyk – Powojenna Spółdzielnia Kinor (dr hab. prof. IH PAN Katarzyna Sierakowska)
19. Jaśmina Korczak-Siedlecka – Przemoc domowa w rodzinie mieszczańskiej w II połowie XVI w. (Poznań, Kazimierz, Kraków) (dr hab. prof. IH PAN Tomasz Wiślicz-Iwańczyk)
20. Rozalia Kosińska – Konfederacja radomska. (prof. dr hab. Wojciech Kriegseisen)
21. Szymon Kucharski – Całokształt służby pracy młodzieży w II Rzeczypospolitej (dr hab. prof. IH PAN Tadeusz Kondracki)
22. Joanna Kungielis – Mosty, groble i myto w Wielkim księstwie Litewskim (II poł. XIV–XVI w.) (dr hab. prof. IH PAN Henryk Lulewicz)
23. Paweł Lesisz – Tematyka historyczna w polskojęzycznej prasie i wydawnictwach zwartych na Litwie w latach 1905–1915 (dr hab. prof. IH PAN Joanna Nalewajko-Kulikov)
24. Halina Matviyenko – Życie codzienne humanistycznego Uniwersytetu Lwowskiego w okresie autonomii galicyjskiej (prof. dr hab. Włodzimierz Mędrzecki)
25. Jekaterina Merkuljeva – Jan Charowski Papaz-zade – tłumacz języków orientalnych w służbie hetmana A.M. Sieniawskiego i jego dzieło (prof. dr hab. Dariusz Kołodziejczyk)
26. Łukasz Mieszkowski – Smoki i wszy. Zaraza w Polsce 1918–1922 (dr hab. prof. IH PAN Maciej Górny)
27. Anna Pomierny-Wąsińska – Organizacja przestrzeni miejskiej komunalnej Florencji (prof. Halina Manikowska)

28. Kamila Radecka-Mikulicz – Monografia żydowskiego miasteczka – Chełm (prof. Włodzimierz Mędrzecki)
29. Marek Rodzik – Stosunki polsko-brytyjskie 1938–1939 (prof. dr hab. Marek Kornat)
30. Piotr Skowroński – Sejm warszawski 1776 (dr hab. Richard Butterwick-Pawlikowski)
31. Michał Słomski – Gospodarka w dobrach kościelnych w Wielkopolsce w XVI w. Metody-modele-różnice. (dr hab. prof. IH PAN Marek Słoń)
32. Michał Studniarek – Warszawa pomiędzy. Stolica i jej mieszkańcy od października 1944 do stycznia 1945 – próba monografii (prof. Tomasz Szarota)
33. Amadeusz Szklarz-Habrowski – Parafia Wniebowzięcia NMP w Mstowie w latach 1615–1815. Studium nad lokalną społecznością. (dr hab. prof. IH PAN Tomasz Wiślicz-Iwańczyk)
34. Konrad Szuba – Rozwój przestrzenny Warszawy w pierwszym okresie stołeczności (dr hab. prof. IH PAN Marek Słoń)
35. Jakub Szumski – Kryzys wewnątrz PZPR w latach 1980–1990 (prof. Jerzy Eisler)
36. Łukasz Trusiński – Społeczeństwo Grodziska Wielkopolskiego w czasach saskich (dr hab. prof. IH PAN Tomasz Wiślicz-Iwańczyk)
37. Aleksandra Wierzchowska – Fandom – społeczność fanów literatury i filmów science-fiction w PRL (dr hab. prof. IH PAN Krzysztof Kosiński)
38. Tomasz Związek „Krajobraz historyczny późnośredniowiecznej Wielkopolski. Południowa część województwa kaliskiego (ok. 1480–1520) (dr hab. prof. IH PAN Marek Słoń)
39. Zuzanna Żubka-Chmielewska – Strój jako wyraz pozycji społecznej i społecznych aspiracji w miasteczku i na wsi II Rzeczypospolitej. (prof. Włodzimierz Mędrzecki)

2. W ramach konkursów Narodowego Centrum Nauki (NCN)

Lp.	Tytuł grantu	Kierownik	Podwykonawcy	Czas projektu
1.	Dom gdański i jego mieszkańcy od późnego średniowiecza do połowy XIX w.	Prof. dr hab. Edmund Kizik	Prof. dr hab. Edmund Kizik Dr Ewa Szymańska Dr Zofia Maciakowska Dr Marcin Grulkowski + 1 osoba spoza IH PAN	2014–2018
2.	Przestrzeń miejska późnośredniowiecznej Florencji: wyobrażenia i percepcja	Mgr Anna Pomierny-Wąsińska	Mgr Anna Pomierny-Wąsińska	2015–2018
3.	Instytucje i placówki opieki społecznej dla Żydów w gettach Generalnego Gubernatorstwa w latach 1939–1944	Mgr Aleksandra Bańkowska	Mgr Aleksandra Bańkowska	2015–2018
4.	Księgi konsystorza kaliskiego z lat 1504–1534	Mgr Arkadiusz Borek	Mgr Arkadiusz Borek	2015–2018

Lp.	Tytuł grantu	Kierownik	Podwykonawcy	Czas projektu
5.	Cyfrowa edycja kaliskich ksiąg ziemskich i grodzkich z przełomu XV i XVI wiek	Mgr Tomasz Związek	Mgr Tomasz Związek	2015–2018
6.	Elektroniczna edycja sądowych ksiąg kaliskich z lat 1587–1593	Mgr Michał Gochna	Mgr Michał Gochna	2015–2018
7.	Cyfrowe edycje map dawnych: perspektywy i ograniczenia na przykładzie "Mapy geograficzno-wojskowej i statystycznej Wielkopolski" (1807–1812)	Mgr Tomasz Panecki	Mgr Tomasz Panecki	2016–2019
8.	Zelman Wolfowicz i jego rządy w starostwie drohobyckim w połowie XVIII w.	dr hab. prof. IH PAN Tomasz Wiślicz-Iwańczyk	Dr hab. Tomasz Wiślicz-Iwańczyk Dr Maria Cieśla Mgr Łukasz Truściński + 1 osoba spoza IH PAN	2016–2020
9.	Listy do władz jako źródło do badań historii społecznej PRL	prof. dr hab. Dariusz Jarosz	Prof. dr hab. Dariusz Jarosz Dr Ewelina Szpak + 3 osoby spoza IH PAN	2016–2019
10.	Święto władzy. Ceremonie publiczne w wielkich miastach Prus Królewskich w XVI–XVIII wieku. Studium z kształtowania się nowożytnej kultury ceremonialnej	prof. dr hab. Edmund Kizik	Prof. dr hab. Edmund Kizik + 1 osoba spoza IH PAN	2016–2019
11.	Korespondencja Jana Kapistrana z Polakami w latach 1451–1456: studia i edycja źródłowa	dr hab. prof. IH PAN Paweł Kras	Dr hab. Paweł Kras Prof. dr hab. Halina Manikowska + 1 osoba spoza IH PAN	2016–2018
12.	Historia pojęć społeczno-politycznych w Polsce XVIII–XX wieku	prof. dr hab. Maciej Janowski	Prof. dr hab. Maciej Janowski Dr Mariusz Kulik Dr Adam Kożuchowski Dr hab. Maciej Górny Mgr Krzysztof Niewiadomski Dr Grzegorz Krzywiec Dr Joanna Nalewajko-Kulik Dr Magdalena Micińska + 11 osób spoza IH PAN	2016–2019
13.	Funkcjonowanie społeczne architektury wybranych fragmentów przestrzeni publicznej w miastach ziem polskich (ok. 1850–1914)	dr Aleksander Łupienko	Dr Aleksander Łupienko	2016–2019
14.	Atlas historyczny miast polskich: Kalisz	dr hab. Urszula Sowa	Dr hab. Urszula Sowa Mgr Tomasz Panecki Mgr Łukasz Truściński (Dr hab. Marek Słoń) + 3 osoby spoza IH PAN	2016–2019

Lp.	Tytuł grantu	Kierownik	Podwykonawcy	Czas projektu
15.	Edycja akt sejmiku kowieńskiego z lat 1733–1795	dr Monika Jusupović	Dr Monika Jusupović + 1 osoba spoza IH PAN	2016–2019
16.	Władysław Bieńkowski – biografia	dr Bartłomiej Kapica	Dr Bartłomiej Kapica (prof. dr hab. Jerzy Eisler)	2016–2018
17.	Porządek płci w nauce polskiej 1890–1952. Przeobrażenia, kontynuacje, dyskontynuacje	dr Iwona Dadej	Dr Iwona Dadej (prof. dr hab. Maciej Janowski)	2016–2019
18.	Kobiety i mężczyźni w małżeństwie w Polsce w latach 1939–1980	dr Natalia Jarska	Natalia Jarska	2017–2020
19.	Annual Fairs in Greater Poland from the Late Middle Ages to the Deluge (1385–1655)	dr Anna Orłowska	Anna Orłowska Patrycja Szwedo	2017–2019
20.	An Uneven Friendship and Its Perception: The Holy Roman Empire and Poland in the Eyes of the Other's Chroniclers/Authors during the Middle Ages (10.–15. c.)	dr Grischa Vercamer	Grischa Vercamer +2 osoby spoza IH PAN	2017–2019
21.	„Nowoczesność, jakość i estetyka wyposażenia gospodarstw domowych. Wpisywanie ideologii w artefakty kultury materialnej w socjalistycznej Polsce (1970–1989)”	dr Patryk Wasiak	Patryk Wasiak + 2 osoby spoza IH PAN	2017–2020
22.	„Alberyk z Trois-Fontaines i trzynastowieczna cysterska wizja wspólnoty historyczno-kulturowej Europy/Christianitas”	dr Antoni Grabowski	Antoni Grabowski	2017–2020
23.	Zniszczenia wojenne w Rzeczypospolitej w XVII wieku: analiza porównawcza zjawiska na obszarze Rusi Czerwonej i Wielkopolski w perspektywie kryzysu gospodarczego XVII wieku	dr Andrzej Gliwa	Andrzej Gliwa + 4 osoby spoza IH PAN	2017–2022
24.	Studia nad etnosem i rasą w Polsce a międzynarodowy obieg wiedzy 1918–1952	dr Olga Linkiewicz	dr Olga Linkiewicz	2017–2018
25.	Rozliczenia z korupcją polityczną i nadużywaniem stanowisk w Polsce i Niemieckiej Republice Demokratycznej w latach osiemdziesiątych XX w. Studium historyczno-socjologiczne	mgr Jakub Szumski	mgr Jakub Szumski	2018–2021
26.	Rzeczpospolita Obojga Narodów w rękopiśmiennym obiegu informacji w Anglii w pierwszej połowie XVII w. Informacje o Polsce w newsletterach Johna Pory'ego	dr Anna Kalinowska	dr Anna Kalinowska	2018–2019
27.	Kronika halicko-wołyńska w kolekcji historycznej	dr Adrian Jusupović	dr Adrian Jusupović	2018–2019

Lp.	Tytuł grantu	Kierownik	Podwykonawcy	Czas projektu
28.	Sposoby postrzegania zwierząt egzotycznych w drukach ulotnych, 1500–1650	mgr Konrad Bielecki	mgr Konrad Bielecki	2018–2019
29.	Portugalska tożsamość zamorska w kontekście analizy sieci społecznych	mgr Agata Bloch	mgr Agata Bloch	2018–2021
30.	Etnopolityka. Studia nad etnosem i rasą w Polsce, polityka i międzynarodowy obieg wiedzy 1918–1958	dr Olga Linkiewicz	dr Olga Linkiewicz	2018–2021
31.	Dzieje unii polsko-litewskiej w latach 1492–1569. Od unii dynastycznej do realnej	dr Dominik Szulc	dr Dominik Szulc	2018–2021
32.	Zaniedbane źródła. Społeczno-polityczna historia Polski na podstawie rękopisów liturgicznych (do początku XIV wieku)	dr Paweł Figurski	dr Paweł Figurski	2018–2021

GRANTY PRYZYGNANE W 2018 (początek w 2019 roku)

1. „Dworzanin polski na dworze Jagiellonów i królów elekcyjnych. Pozycja, system wartości, wzorzec osobowy”, dr hab. Bożena Czwojdrak (bez pracowników IH PAN)
2. „Społeczno-kulturowa historia raka w Polsce po 1945 r. (Instytucje – miejsca – ludzie)”, dr Ewelina Szpak
3. „Między Petersburgiem a Berlinem. Rzeczpospolita w świetle stosunków prusko-rosyjskich w dobie konfederacji barskiej i pierwszego rozbioru”, dr Dorota Dukwicz
4. „Stosunki polsko-brytyjskie 1937–1939”; mgr Marek Rodzik

WNIOSKI ZŁOŻONE W 2018 ROKU (rozstrzygnięcie w czerwcu 2019 r.)

1. „Społeczno-kulturowe problemy służby wojskowej w Polsce 1956–1989”, prof. dr hab. Dariusz Jarosz
2. „Debata o pakistańskim prawie rodzinnym w latach 50. i 60. ubiegłego wieku i jej kontekst socjopolityczny. Przyczynek do badań nad historią społeczną subkontynentu indyjskiego, ze szczególnym uwzględnieniem pojęcia "modernizacji", dr Tomasz Flasiński
3. „Mikrohistoryczna analiza relacji międzyreligijnych w mieście prywatnym w XVII w. Przykład Słucka”, dr Maria Cieśla
4. „Początki miasta Krakowa w wyobraźni jego mieszkańców w XIV–XVI wieku. Badania nad pamięcią zbiorową i komunikacją społeczną w polskim mieście epoki przednowoczesnej”, dr Piotr Okniński

5. „Funkcje historii w polityce zagranicznej Polski wobec Niemiec w XX wieku”, dr Bartosz Dziewanowski-Stefańczyk
6. „Relacje polsko-rosyjskie z perspektywy emigracji. Pola współpracy i rywalizacji na przykładzie głównych centrów emigracyjnych w latach 1939–1956”, mgr Łukasz Dryblak

3. W ramach konkursów Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (NPRH)

Lp.	Tytuł grantu	Kierownik	Wykonawcy	Czas projektu
1.	„Monumenta Vaticana res gestas Polonicas Illustrantia – edycja źródeł proveniencji papieskiej do dziejów Polski w późnym średniowieczu (od 1394)”	dr hab. prof. IH PAN Marek Kowalski	dr hab. prof. IH PAN Marek Kowalski 2 osoby spoza IH PAN	2013–2018
2.	Przeszłość w kulturze średniowiecznej Polski	prof. dr hab. Jacek Banaszkiewicz		2014–2018
3.	Pierwsza wojna światowa na ziemiach polskich. Oczekiwania-doświadczenie-konsekwencje	prof. dr hab. Włodzimierz Mędrzecki	prof. Włodzimierz Mędrzecki, prof. Andrzej Nowak, dr Katarzyna Sierakowska dr hab. Małgorzata Gmurczyk– Wrońska, dr hab. Joanna Gierowska-Kałuża, dr Maciej Górny, prof. Maciej Janowski, dr Mariusz Kulik, dr hab. Aleksandra Leinwand, dr hab. Hanna Marczevska-Zagdanska, dr Natalia Aleksyńska-Mądrzak, dr hab. Tadeusz Epsztein, prof. Anna Landau –Czajka, dr Rafał Łysoń, dr Mateusz Rodak 16 osób spoza IH PAN	2014–2018
4.	Tłumaczenie na język angielski i umieszczenie w internecie książki Magdaleny Gawin <i>Rasa i nowoczesność. Historia polskiego ruchu eugenicznego 1880–1952</i> , Wydawnictwo Neriton, Warszawa 2003	-	-	2014–2018

Lp.	Tytuł grantu	Kierownik	Wykonawcy	Czas projektu
5.	Tłumaczenie na język angielski i umieszczenie w internecie książki Tomasza Wiślicza <i>Upodobanie: Małżeństwo i związki nieformalne na wsi polskiej XVII – XVIII wieku. Wyobrażenia społeczne i jednostkowe doświadczenia</i> , Wrocław 2012,	-	-	2014–2018
6.	Tłumaczenie na język angielski i umieszczenie w internecie książki Aliny Całej <i>pt. Żyd– wróg odwieczny. Antysemityzm w Polsce i jego źródła</i>	-	-	2015–2018
7.	Acta Poloniae Historica – wydanie numerów 114–123.	-	-	2016–2020
8.	Kwartalnik Historyczny – wydanie numerów „English Language Edition” nr. 1-5.	-	-	2016–2020
9.	Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej – wydanie numerów „Special Issue 2017–2021”	-	-	2016–2020
10.	Sylvia Bykowska <i>Rehabilitacja i weryfikacja narodowościowa ludności polskiej w województwie gdańskim po II wojnie światowej</i> tłumaczenie na j. angielski.	-	-	2016–2018
11.	Bylina Stanisław – <i>Religijność późnego średniowiecza</i> – tłumaczenie na j. angielski.	-	-	2016–2018
12.	Małgorzata Gmurczyk-Wrońska – <i>Stanisław Patek w dyplomacji i polityce (1914–1939)</i> – tłumaczenie na j. angielski	-	-	2016–2018
13.	Paweł Kras „ <i>Ad absolendam diversarum haeresium pravitatem. System inkwizycyjny w średniowiecznej Europie</i> ” – tłumaczenie na j. angielski	-	-	2016–2018
14.	Nalewajko-Kulikov Joanna <i>Obywatel Jidyszlandu: rzecz o żydowskich komunistach w Polsce</i> – tłumaczenie na j. angielski	-	-	2016–2018
15.	Szady Bogumił <i>Geografia struktur religijnych i wyznaniowych w Koronie w II połowie XVIII wieku</i> – tłumaczenie na j. angielski	-	-	2016–2018

Lp.	Tytuł grantu	Kierownik	Wykonawcy	Czas projektu
16.	Wiślicz Tomasz. <i>Zarobić na dusz- ne zbawienie: religijność chłopów małopolskich od połowy XVI do końca XVIII wieku</i> – tłumaczenie na j. angielski	-	-	2016–2018
17	Protokoły posiedzeń Rady Mini- strów Rzeczypospolitej Polskiej (1918–1923). Wydawnictwo źró- dłowe.	Prof. dr hab. Marek Kornat	Dr Paweł Libera, dr hab. prof. IH PAN Joanna Gie- rowska-Kałuża, dr hab. prof. IH PAN Małgorzata Gmurczyk-Wrońska 8 osób spoza IH PAN	2015–2020
18	Atlas historyczny Polski XVI wie- ku – dopełnienie serii	Dr hab. prof. IH PAN Marek Słoń	Pracownicy zakładu 3 osoby spoza IH APN	2015–2020
19	Słownik historyczno-geograficzny ziem polskich w średniowieczu – nowe obszary i kontynuacja	Prof. dr hab. Tomasz Jurek	Pracownicy zakładu	2015–2020
20	Szlachta polsko-inflancka wobec przełomu. Materiały z dynebur- skich akt grodzkich i ziemskich z lat 1764–1774	Prof. dr hab. Bogusław Dybaś	Prof. Bogusław Dybaś, dr Paweł Jeziorski 1 osoba spoza IH PAN	2015–2018
21	Instrukcje ambasadorów rosyjskich w Rzeczypospolitej 1772–1793	Dr Adam Danil- czyk	Dr Adam Danilczyk 3 osoby spoza IH PAN	2015–2018
22	Pierwsza niemiecka okupacja. Królestwo Polskie i kresy wschod- nie pod okupacją mocarstw cen- tralnych 1914–1918. Założenia, cele, metody działania i konse- kwencja. Różnice i podobieństwa polityki okupacyjnej wobec Pola- ków w XX wieku.	Prof. Grzegorz Kucharczyk	Prof. Grzegorz Kucharczyk, dr Rafał Łysoń, dr hab. prof. dr hab. Joanna Gie- rowska-Kałuża. 3 osoby spoza IH PAN	2015–2019
23	Ontologiczne podstawy budowy historycznych systemów informa- cji geograficznej	Prof. Bogumił Szady	Prof. Bogumił Szady, prof. Marek Słoń, mgr Tomasz Związek, mgr Tomasz Pa- necki, 6 osób spoza IH PAN	2015–2019
24	Joanna Gierowska-Kałuża <i>Zarząd Cywilny Ziem Wschodnich (19 lutego 1919 – 9 września 1920 (tłumaczenie)</i>	-	-	2017–2020
25	Dariusz Jarosz, Maria Pasztor – <i>Afera mięsna – fakty i konteksty</i> (tłumaczenie)	-	-	2017–2020
26	Bartosz Kaliski <i>Kurierzy wolnego słowa: (Paryż– Praga-Warszawa 1968 –1970)</i>	-	-	2017–2020
27	Marek Kornat <i>Polityka zagranicz- na Polski 1938–1939. Cztery decy- zje Józefa Becka</i>	-	-	2017–2020

Lp.	Tytuł grantu	Kierownik	Wykonawcy	Czas projektu
28	Aleksander Łupienko <i>Przestrzeń publiczna Warszawy w pierwszej połowie XIX wieku</i>	-	-	2017–2020
29	Anna Machcewicz – Kazimierz Moczarski. <i>Biografia</i>	-	-	2017–2020
30	Igor Kąkolewski, <i>Melancholia władzy. Problem tyranii w europejskiej kulturze politycznej XVI stulecia</i>	-	-	2018–2020
31	Barbara Klich-Kluczevska – <i>Rodzina, tabu i komunizm w Polsce (1956–1989)</i>	-	-	2018–2020
32	Opracowanie i wydanie Bibliografii historii Polski XIX i XX wieku. T. III: 1865–1918. Czasopisma, jednodniówki, kalendarze. Wol. 4: Emigracja i Polonia	Dr hab. Stefan Gąsiorowski	Pracownicy Pracowni Bibliografii Retrospektywnej XX w.	2018–2023
33	Dokumentacja dorobku historiografii w zakresie historii Polski – baza danych	dr hab. Anna Gruca	Pracownicy Pracowni Bibliografii Bieżącej	2018–2023
34	Rękopiśmienna mapa topograficzna Galicji Zachodniej z lat 1801–1804 (tzw. Mapa Heldensfelda) ze zbiorów Archiwum Wojennego w Wiedniu – polskie dziedzictwo kulturowe i historyczne o charakterze regionalnym w zbiorach obcych	dr Waldemar Bukowski	Dr Waldemar Bukowski, prof. Bogusław Dybaś, mgr Michał Schmidt, oraz 8 osób spoza IH PAN	2018–2023
35	Patriotki jutra. Działania niepodległościowe, postawy obywatelskie i praca edukacyjna Polek we Lwowie (1863–1939) w świetle materiałów zebranych przez Muzeum Zasłużonych Polek we Lwowie oraz Ossolineum. Edycja i komentarz	dr Iwona Dadej	Dr Iwona Dadej, dr hab. prof. IH PAN Katarzyna Sierakowska, dr Agnieszka Biedrzycka oraz 5 osób spoza IH PAN	2018–2023
36	Urzędnicy Wielkiego księstwa Litewskiego. Spisy: Ziemia nowogródzka i województwo nowogródzkie XV–XVIII wiek	dr hab. Henryk Lulewicz	Dr hab. prof. IH PAN Henryk Lulewicz, prod dr hab. Andrzej Rachuba, dr Adam Danilczyk oraz 5 osób spoza IH PAN	2018–2023

WNIOSKI ZŁOŻONE W AKTUALNYCH NABORACH

(czekające na rozstrzygnięcie)

W ramach modułu DZIEDZICTWO

1. Lwów zapamiętany. Studium przemian pamięci wieloetnicznej społeczności miasta, dr hab. prof. IH PAN Aleksandra Leinwand
2. Badania w dziedzinie biografistyki historycznej – opracowanie ok. 1000 artykułów biograficznych do publikacji w PSB, prof. dr hab. Andrzej Romanowski
4. 3.Kartografia w służbie reform państwa epoki stanisławowskiej – krytyczne opracowanie "Geograficzno-statystycznego opisu parafii Królestwa Polskiego" oraz map województw koronnych Karola Pertheesa, dr hab. prof. IH PAN Bogumił Szady
5. Edycja krytyczna Powieści dorocznej wraz z komentarzami i tłumaczeniem, dr Adrian Jusupović
6. Parlamentarzyści Wielkiego Księstwa Litewskiego 1566 – 1794, prof. dr hab. Andrzej Rachuba
7. Przewodnik po zachowanych w rozproszeniu materiałach pozostałych po zarządzie Cywilnym Ziemi Wschodniej (1919–1920), dr hab. prof. IH PAN Joanna Gierowska-Kałuża.

W ramach modułu FUNDAMENTY

1. Sybiracy polscy. Uczestnicy powstania styczniowego zesłani na Syberię i w głąb Rosji – baza danych, dr Mariusz Kulik

IV

Promowanie i upowszechnianie działalności naukowej

W 2018 roku Instytut Historii PAN brał udział w dwóch dużych przedsięwzięciach będących okazją do prezentacji działalności wydawniczej Instytutu i promowania wydawanych przez niego czasopism i książek. W dniach 17–20 maja wybrane publikacje były wystawiane na stoisku zbiorczym Polskiej Akademii Nauk na Warszawskich Targach Książki i Targach Książki Akademickiej i Naukowej ACADEMIA, odbywających się w Warszawie, na Stadionie Narodowym. Natomiast w dniach 29 listopada – 2 grudnia Instytut tradycyjnie wziął udział w Targach Książki Historycznej, w ich XXVII edycji, odbywającej się w Arkadach Kubickiego Zamku Królewskiego w Warszawie, gdzie publikacje Instytutu prezentowane były na indywidualnym stoisku oraz zorganizowany został panel dyskusyjny poświęcony serii „Metamorfozy społeczne”, z okazji ukazania się 21. tomu.

Publikacje Instytutu brały ponadto udział w konkursach branżowych, przy czym część została wyróżniona: Nagroda „Przeglądu Wschodniego” (kategoria „Edycja Źródeł”) – *Kronika halicko-wołyńska. (Kronika Romanowiczów)*, wyd., wstęp i przyp. Dariusz Dąbrowski, Adrian Jusupović, współpraca Irina Juriewa, Aleksander Majorow, Tatiana Wiłkuł (IH PAN, PAU, Warszawa–Kraków 2017, *Monumenta Poloniae Historica*, seria II, t. XVI) oraz *Kronika halicko-wołyńska. (Kronika Romanowiczów)*, tłum., wstęp i koment. Dariusz Dąbrowski, Adrian Jusupović (IH PAN, Wyd. Avalon, Kraków–Warszawa 2017); Nagroda im. Prof. Jerzego Skowronka (wyróżnienie) – Jan Trynkowski, *Polski Sybir. Zesłańcy i ich życie. Narodziny mitu*, wyd. Wiesław Caban, Wiktoria Śliwowska (IH PAN, Wyd. Neriton, MHP, Warszawa 2017); Nagrody Historyczne „Polityki” (nominacje) – Grzegorz Krzywiec, *Polska bez Żydów. Studia z dziejów idei, wyobrażeń i praktyk antysemickich na ziemiach polskich początku XX wieku (1905–1914)* (IH PAN, Warszawa 2017) oraz Hubert Wilk, *Między pragmatyzmem a oczekiwaniami. Społeczeństwo, władza i samochody w Polsce 1945–1970* (IH PAN, Warszawa 2017); „Książka Historyczna Roku” Nagroda Dyrektorów Instytutów Historycznych w Polsce – *Kronika halicko-wołyńska. (Kronika Romanowiczów)*, wyd., wstęp i przyp. Dariusz Dąbrowski, Adrian Jusupović, współpraca Irina Juriewa, Aleksander Majorow, Tatiana Wiłkuł (IH PAN, PAU, Warszawa–Kraków 2017, *Monumenta Poloniae Historica*, seria II, t. XVI); Nagroda im. Józefa A. Gierowskiego i Chonego Shmeruka (nagroda główna) – Joanna Nalewajko-Kulikov, *Mówić we własnym imieniu. Prasa jidyszowa a tworzenie żydowskiej tożsamości narodowej (do 1918 roku)* (IH PAN, Wyd. Neriton, Warszawa 2016), (druga nagroda) – Grzegorz Krzywiec, *Polska bez Żydów. Studia z dziejów idei, wyobrażeń i praktyk antysemickich na ziemiach polskich początku XX wieku (1905–1914)* (IH PAN, Warszawa 2017); Nagroda KLIO Porozumienia Wydawców Książki Historycznej (nagroda autorska III stopnia) – Maciej Górny, *Kreślarze ojczyzn. Geografowie i granice międzywojennej Europy* (IH PAN, Warszawa 2017, *Metamorfozy społeczne*, t. 11); Nagroda im. Stefana K. Kuczyń-

skiego (kategoria „Edycje źródłowe i pomoce naukowe”, I nagroda) – *Kronika halicko-wołyńska. (Kronika Romanowiczów)*, wyd., wstęp i przyp. Dariusz Dąbrowski, Adrian Jusupović, współpraca Irina Juriewa, Aleksander Majorow, Tatiana Wiłkuł (IH PAN, PAU, Warszawa–Kraków 2017, *Monumenta Poloniae Historica*, seria II, t. XVI), (kategoria „Edycje źródłowe i pomoce naukowe”, III nagroda) – *Księgi małoletnich Głównego Miasta Gdańska z XV wieku*, wyd. i koment. Marcin Grulkowski (IH PAN, Warszawa 2017, *Studia i Materiały do dziejów Kancelarii w Gdańsku*, t. 3, Seria B: *Księgi kamlarskie*, t. 2), (kategoria „Książki z zakresu źródłoznawstwa i nauk pomocniczych historii”, III nagroda) – Paweł A. Jeziorski, *Proskrypcja i banicja w miastach pruskich późnego średniowiecza* (IH PAN, Warszawa 2017); Nagroda im. Wacława Felczaka i Henryka Wereszyckiego (nagroda honorowa) – Maciej Górny, *Kreślarze ojczyzn. Geografowie i granice międzywojennej Europy* (IH PAN, Warszawa 2017, *Metamorfozy społeczne*, t. 11).

W ciągu roku Instytut Historii PAN organizował i współorganizował promocje swoich książek, ukazały się ponadto liczne recenzje publikacji. Wydawnictwa Instytutu promowane są stale poprzez stronę internetową (nowości wydawnicze, księgarnia internetowa), czasopiśma zaś poprzez strony internetowe poszczególnych tytułów, obecność w repozytoriach (RCIN, APCz) oraz w bazach referencyjnych.

**Konferencje organizowane lub współorganizowane przez
IH PAN w 2018 r.**

- 1) **„Germans and Poles in the Middle Ages – the Perception of the ‘Other’ and the Presence of Mutual Stereotypes”** (IH PAN, Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie), Warszawa, 24–27.05.2017r.
- 2) **„Splendid Encounters VII. Diplomats and Diplomacy in late medieval and early-modern era”** (IH PAN, Uniwersytet Witolda Wielkiego w Kownie, Instytut Historii Litwy, Pałac Wielkich Książąt Litewskich w Wilnie, Bath Spa University), Wilno, 27–28.09.2018r.
- 3) **„Metryka Wielkiego Księstwa Litewskiego – edytorstwo, możliwości wykorzystywania, perspektywy dalszych badań”** (XXVII Spotkanie Komisji Lituaniistycznej przy KNH, Instytut Historii Prawa UW, Instytut Historyczny UW, IH PAN), Warszawa, 25–26.09.2018r.
- 4) **„Rok 1918 – koniec starej i narodziny nowej Europy. Odrodzone Państwo Polskie i Sowiecka Rosja”** (Historycznych PAN, Komitet Historii Nauki i Techniki PAN, Studium Europy Wschodniej UW, Instytut Historii Nauki im. L. & A. Birkenmajerów PAN, Instytut Historii im. T. Manteuffla PAN, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Kasa im. J. Mianowskiego – Fundacja Popierania Nauki) Warszawa, 26–29.09.2018 r.
- 5) **„Zanim zbudowano Gdynię. Wpływ odzyskania niepodległości w 1918 r. na procesy modernizacyjne ziem polskich”** (Pracownia Historii Pomorza i Krajów Bałtyckich IH PAN w Toruniu, Zakład Historii XX wieku IHiA UMK), Toruń, 06-07.12.2018r.
- 6) **„Zapożyczenie, cytaty, reinterpretacja”** (IH PAN), Warszawa, 07-08.12.2018r.
- 7) **„Teraźniejszość przeszłości. Gdańskie muzealnictwo i historiografia w XIX–XX w.”** (IH PAN, Muzeum Gdańska), Gdańsk, 15–16.11.2018r.
- 8) **„Płeć a państwo. Sto lat walki o równouprawnienie kobiet w Europie środkowo-wschodniej”** (IH PAN, IH UW, DHI), Warszawa, 27–29.11 2018 r.
- 9) **„Architektura w mieście, architektura dla miasta 3: Miasto a tradycja w XIX wieku: przestrzeń miasta i debaty”** (IH PAN), Warszawa, 29-30.11.2018r.
- 10) **„17th International Conference of Historical Geographers 2018”** (IH PAN, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW, Wydział Nauk Historycznych UW), Warszawa, 15–20.07.2018r.
- 11) **„Przestrzeń jako kategoria w badaniach nad miastami okresu średniowiecza”** (IH PAN), Warszawa, 05.10.2018r.
- 12) **„Źródła – źródłoznawstwo – nauki pomocnicze historii”** (IH PAN, KNH PAN), Warszawa, 09.03.2018r.
- 13) **„Annus mirabilis 1918. Mocarstwa i sąsiedzi wobec odrodzenia Polski”** (Kancelaria Prezydenta RP, IPN, IH PAN), Warszawa, 07-08.11.2018r.

V

Działalność wydawnicza w 2018 r.

Wydawnictwa własne jednostki w roku sprawozdawczym

ogółem wydane		z tego								
		wydawnictwa zwarte		wydawnictwa ciągłe					Pozostałe	
				w tym <u>czasopi- sma:</u> drukowane		wyłącznie w wersji elektronicznej	Inne wydawnictwa ciągłe			
liczba tytułów /tomów	nakład w egz.	liczba tytułów /tomów	nakład w egz.	liczba tytułów /tomów	nakład w egz.	liczba tytu- łów /tomów	liczba tytułów /tomów	nakład w egz.	liczba tytułów /tomów	nakład w egz.
51/69	19000	32/37	10440	14/25	5560	0/0	2/3*	3000	3/4**	–

* jeden z tytułów wyłącznie w wersji elektronicznej

** trzy tytuły (dwa tłum. książek na j. ang. oraz baza danych z oprac.) wyłącznie w wersji elektronicznej

Czasopisma udostępniane na platformach cyfrowych (De Gruyter Open/Springer; PAN – Czytelnia Czasopism, Elektroniczna Biblioteka; inne platformy)

Liczba tytułów ogółem 13, w tym:

Tytuł czasopisma, nazwa platformy elektronicznej, na której zostało udostępnione czasopismo.

Acta Poloniae Historica – RCIN: Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych; APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

Czasopismo Prawno-Historyczne – PRESSto: otwarte czasopisma naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; AMUR: Adam Mickiewicz University Repository; strona internetowa czasopisma

Dzieje Najnowsze – RCIN: Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych; APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

Klio Polska. Studia i Materiały z Dziejów Historiografii Polskiej XIX–XX Wieku – APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

Kwartalnik Historyczny – RCIN: Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych; APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

Legatio. The Journal for Renaissance and Early Modern Diplomatic Studies – APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

Odrodzenie i Reformacja w Polsce – RCIN: Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych; APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

Polska 1944/45–1989 – APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

Rocznik Lituanistyczny – APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych – APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

Roczniki Historyczne – APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

Studia Geohistorica – strona internetowa czasopisma

Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej – RCIN: Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych; APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

Studia Źródłoznawcze – RCIN: Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych; APCz: Akademicka Platforma Czasopism; strona internetowa czasopisma

VI

Współpraca naukowa z zagranicą w 2018 r.

W okresie objętym sprawozdaniem w ramach tradycyjnej wymiany badawczej (w ramach umów międzyakademijnych realizowanych za pośrednictwem Polskiej Akademii Nauk oraz bezpośrednich umów międzyinstytutowych) Instytut gościł 29 uczonych zagranicznych, natomiast pracownicy Instytutu wyjeżdżali 36 razy w celach naukowo-badawczych. Jest to poziom podobny do poprzedniego roku, choć nadal utrzymuje się tendencja spadku wizyt uczonych zagranicznych w Instytucie przy zwiększonym poziomie wizyt polskich naukowców zagranicą. Na zmniejszenie liczby przyjazdów zagranicznych naukowców ma wpływ m.in. regularne zmniejszanie limitów na wyjazdy finansowane ze środków budżetowych przeznaczonych na międzynarodową wymianę naukową, brak wymiany osobowej m.in. z Rosją, natomiast zwiększona liczba wyjazdów polskich naukowców to efekt pozyskiwania indywidualnych środków grantowych, których liczba nieustannie wzrasta.

W 2018 r. Instytut był jak co roku współorganizatorem cyklicznej konferencji międzynarodowej o charakterze dwustronnym – tym razem XXVII spotkania Komisji Lituanistycznej pt. „Metryka Wielkiego Księstwa Litewskiego – edytorstwo, możliwości wykorzystywania, perspektywy dalszych badań”. Z konferencji o charakterze międzynarodowym należy także wspomnieć konferencję zorganizowaną zagranicą – kolejną z cyklu „Splendid Encounters VII. Diplomats and Diplomacy in late medieval and early-modern era” zorganizowaną w Wilnie wspólnie z Uniwersytetem Witolda Wielkiego w Kownie, Instytutem Historii Litwy, Pałacem Wielkich Książąt Litewskich w Wilnie oraz Bath Spa University oraz konferencje międzynarodowe zorganizowane w kraju, z czego najważniejszy był międzynarodowy kongres z zakresu geografii historycznej: „17th International Conference of Historical Geographers 2018” (wspólnie z Wydziałem Geografii i Studiów Regionalnych oraz Wydziałem Nauk Historycznych Uniwersytetu Warszawskiego), który zgromadził ponad pięćset referentów; „Germans and Poles in the Middle Ages – the Perception of the ‘Other’ and the Presence of Mutual Stereotypes” (wspólnie z Niemieckim Instytutem Historycznym w Warszawie).

Instytut był także współorganizatorem kilku krajowych konferencji m.in.: „Zanim zbudowano Gdynię. Wpływ odzyskania niepodległości w 1918 r. na procesy modernizacyjne ziem polskich” wspólnie z Zakładem Historii XX wieku Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; „Teraźniejszość przeszłości. Gdańskie muzealnictwo i historiografia w XIX–XX w ” wraz z Muzeum Gdańska; „Płeć a państwo. Sto lat walki o równouprawnienie kobiet w Europie środkowo-wschodniej” z Instytutem Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego oraz Niemieckim Instytutem Historycznym; „Źródła – źródłoznawstwo – nauki pomocnicze historii” (wspólnie z Komitetem Nauk Historycznych

PAN); „Annus mirabilis 1918. Mocarstwa i sąsiedzi wobec odrodzenia Polski” (wspólnie z Instytutem Pamięci Narodowej oraz Kancelarią Prezydenta RP).

W zakresie instytucjonalnych form współpracy IH PAN kontynuował współpracę z 11 jednostkami zagranicznymi, z którymi ma porozumienia i umowy o współpracy naukowej (nadal trwają starania o przedłużenie okresu obowiązywania umowy z Instytutem Historii Europejskiej Leibniz w Moguncji).

Pracownicy Instytutu uczestniczyli również w międzynarodowych konferencjach za granicą, bądź wygłaszali wykłady w różnych ośrodkach często o międzynarodowym prestiżu (m.in. Communauté Franco-Polonaise w Paryżu, Stacja PAN w Wiedniu, Stacja Naukowa PAN w Paryżu, Universidade Nova de Lisboa, Diplomatische Akademie w Wiedniu, Wydział Historii Państwowego Uniwersytetu w Mińsku, The Pears Institute for the study of Antisemitism, Birkbeck/University of London, Kanazawa University w Kyoto, The University of North Carolina at Chapel Hill w USA, Max-Planck-Institut für europäische Rechtsgeschichte we Frankfurcie nad Menem, Zentrum für Mittelalterstudien – Otto-Friedrich-Universität Bamberg, Ognisko Polskie w Londynie, Uniwersytet w Batumi, Uniwersytet w Gori (Gruzja), Центр Медієвістичних Студій кафедри Всесвітньої історії Факультету Історії, політології і міжнародних відносин ДВНЗ Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника w Iwano-Frankowsku, Biblioteka Polska, Polski Ośrodek Społeczno-Kulturowy w Londynie, Leibnitz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa, Deutscher Juristinnenverband; Europa-Universität Viadrina we Frankfurcie nad Odrą)

Warto też podkreślić aktywny udział pracowników Instytutu w staraniach o pozyskanie środków na wspólne badania międzynarodowe we współpracy z naukowcami z m.in. Czech, Litwy, Węgier i Białorusi (w efekcie zainicjowano już trzeci wspólny projekt z Instytutem Historii Narodowej Akademii Naukowej Białorusi) oraz wzrastającą popularność IH PAN jako jednostki goszczącej zagranicznych naukowców – w ramach indywidulanych grantów oraz stypendystów z m.in. Uniwersytetu w Tallinie, University of Turku (Finlandia).

VII

Nagrody i wyróżnienia, jakimi zostali uhonorowani pracownicy IH PAN w 2018 r.

Nazwa/rodzaj nagrody	Za co przyznana	Przez kogo przyznana	Komu przyznana
Nagroda m.st. Warszawy	Za udział w projekcie edycji dokumentów z Archiwum Ringelbluma	Rada Miasta Stołecznego Warszawy	Epsztein Tadeusz
Nominacja do nagrody Klio	za książkę "Kreślarze ojczyzn".	Porozumienie Wydawców Książki Historycznej	Górny Maciej
Nagroda Dyrektora Szkoły	za działalność dydaktyczno-wychowawczą.	Dyrektor Szkoły nr 141 im. Ks. Jana Twardowskiego w Krakowie.	Jędryka Stanisław
Nagroda Przeglądu Wschodniego – XXV Edycja Jubileuszowa w kategorii Edycji Źródeł	za pracę Chronica Galiciano-Voliniana. Chronica Romanoviciana" [MPH] wydaną przez PAU oraz za pracę "Kronika halicko-wołyńska. Kronika Romanowiczów" wydaną przez wydawnictwo AVALON	jury Nagrody Przeglądu Wschodniego.	Jusupovic Adrian
Nagroda w Konkursie "Książka Historyczna Roku"	za opracowanie i publikację Kroniki halicko-wołyńskiej (Kronika Romanowiczów)	Dyrektorzy Instytutów Historii oraz Polskiego Towarzystwa Historycznego	Jusupovic Adrian
Grand Prix XXXIII Międzynarodowego Katolickiego Festiwalu Filmów i Multimedków "KSF Niepokalana" dla fabularyzowanego filmu dokumentalnego	SCENARIUSZ - "Błękitna Armia 1917–1919"	Jury XXXIII Międzynarodowego Katolickiego Festiwalu Filmów i Multimedków	Kondracki Tadeusz
Grand Prix XIII Festiwalu Polonijnego "Losy Polaków" dla fabularyzowanego filmu dokumentalnego	SCENARIUSZ - "Błękitna Armia 1917–1919"	Jury XIII Festiwalu Polonijnego "Losy Polaków"	Kondracki Tadeusz

Wyróżnienie VI Zamojskiego Festiwalu Filmowego "Spotkania z Historią" dla fabularyzowanego filmu dokumentalnego	SCENARIUSZ - "Błękitna Armia 1917–1919"	Jury VI Zamojskiego Festiwalu Filmowego "Spotkania z Historią"	Kondracki Tadeusz
Brązowa Szabla" w kategorii filmu wojkowego IX Międzynarodowego Festiwalu Filmów Historycznych i Wojskowych dla fabularyzowanego filmu dokumentalnego	SCENARIUSZ - "Błękitna Armia 1917–1919"	Jury IX Międzynarodowego Festiwalu Filmów Historycznych i Wojskowych	Kondracki Tadeusz
Nagroda im. Józefa Gierowskiego i Chone Shmeruka najlepszą naukową publikację w dziedzinie historii i kultury Żydów w Polsce	za książkę Polska bez Żydów. Studia z dziejów idei, wyobrażeń i praktyk antysemitycznych na ziemiach polskich początku XX wieku (1905–1914)	Uniwersytet Jagielloński	Krzywiec Grzegorz
Nominacja do Nagrody Historycznej Tygodnika Polityka	za książkę pt. Polska bez Żydów. Studia z dziejów idei, wyobrażeń i praktyk antysemitycznych na ziemiach polskich początku XX wieku (1905–1914)"	Tygodnik Polityka	Krzywiec Grzegorz
Nominacja do Nagrody im. Jerzego Giedroycia	książkę pt. Polska bez Żydów. Studia z dziejów idei, wyobrażeń i praktyk antysemitycznych na ziemiach polskich początku XX wieku (1905–1914)"	Senat Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	Krzywiec Grzegorz
Nagroda im. Józefa A. Gierowskiego i Chonego Shmeruka za najlepszą naukową publikację książkową w dziedzinie historii i kultury Żydów w Polsce za lata 2016–2017	za najlepszą naukową publikację książkową w dziedzinie historii i kultury Żydów w Polsce za lata 2016–2017	Uniwersytet Jagielloński.	Nalewajko-Kulikov Joanna

Nagroda Ministra Spraw Zagranicznych	za najlepsza publikację z zakresu historii polskiej dyplomacji wydana w latach 2015–2016.	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	Nowak Andrzej
Vysegrad Academies Young Researcher Award	za całokształt działalności naukowej	Vysegrad Academies	Orłowska Anna
Drugie miejsce w konkursie za najlepszy referat na 29 OAK	za najlepszy referat wygłoszony na 29 OAK	Komitet Organizacyjny 29 OAK	Panecki Tomasz
Medal Prezydenta Lublina	za badania nad dziejami miasta	Prezydent Miasta Lublin	Szulc Dominik
III Nagroda w konkursie "Skomplikowane i proste" za najlepszy artykuł popularnonaukowy	na najlepszy artykuł popularnonaukowy napisany przez naukowca w Polsce w 2017 r..	Miesięcznik "Forum Akademickie" oraz Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Szulc Dominik
Dyplom za działalność na rzecz popularyzacji historii	Za popularyzację historii	Miejska Biblioteka Publiczna w Kraśniku	Szulc Dominik
Odznaka "Zasłużony dla Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych	Za działalność naukową	Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych	Szulc Dominik
Wacław Jędrzejewicz History Award	Za działalność naukową	Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce	Wołos Mariusz

Warszawa, 14 lutego 2019 r.

Dyrektor Instytutu Historii PAN

Prof. dr hab. Wojciech Kriegseisen